

Ljudstvo dan danes pripisuje vso to nesrečo Turkom. Pravijo, da je posadka, ko so se Turki približali, po gradu luči prižgala, odkrila most in potem zbežala. Od množice v Korito popadlih Turkov bila se je baje voda zaježila in je še v poznejših časih trupla in orožje nosila na dan (Novice 1862, list 35).

Dva cveta.

Cvet na gróbu tihem ráse —
Nežen cvet!

In ko ráse, pač smehljá se
Z bójo pisano odet:

„Zvéstost srčno, zvéstost večno
Javljam jáz.
Devo borno in nesrečno
Glasno pač proslávljam jáz!

„Ljúbljencu priklil sem mílo
Iz globín;
Njej, oh, njej pa z večno sílo
V srci cvéte nanj spomín!“ — —

Glej! in tam na vrtu ráse
Nežen cvet.

Ko pa ráse, pač smehljá se
Z bójo pisano odet:

„Danes še v laséh deklétu
Cvél bom jáz!
A ko cvél bom — v njenem cvetu
Zginil méni bode kras!

Srečo njeno jaz proslávljam
Vekomáj!
In nevésto jo pozdrávljam;
Bog jo žívi, Bog krepčaj!“ — —

Zgini cvet na gróbu — zgini
V prah zemljé!
Zgini, oh, kot njé spomini,
Zgini kot zvestóba njé!

A. Funtek.

Narodne stvari.

II.

Vedomec.

V tržaški okolici zapisal D. M. Obalovič.

Spoznati je človeka vedomeca po črnih obrvéh. Ljudstvo ima „vedomec“ za navadne ljudi, ki po noči ob poznih urah po hišah hodijo in se morejo tudi o tej priliki v razne živali izpreminjati. Ako človeka zjutraj, ko se probudi, členi na rokah ali nogah bolé, ali če mu po noči v težkem spanji sapo zapira, pravijo, da je tega človeka.

vedomec „mastil“. Ljudstvo tudi veruje, da se more vedomec skozi najmanjšo luknjico, tudi pri ključavnici, prikrasti v hišo. Pri večjih ljudeh pa nima vedomec posebno velike moči. Toliko bolj nevaren je pa malim otrokom, koje speče v zibelkah zaduši. Ljudstvo pravi, da taki otroci, ki so po vedomcih zadušeni, poznajo se najbolj po tem, da so po smrti vsi črni. Veruje se tudi o ljudeh, ki se v vedomca preustvarjajo, da niso sami tega krivi, ampak da jim je že tako prirojeno. Vedomci tudi v nezavednosti svoje delo opravljajo. Ako pa človek sreča vedomca, ki ravno gre na svoje delo, in ga ogovori, vzdrami se takrat vedomec ter vrne domov. Onemu človeku pa, ki je gredočega vedomca nagovoril in s tem vzdramil, reče se, da je vedomca „vrnil“. O tem pa več govori sledeča dogodbica: V neki vasi v tržaški okolici se je vračala žena pozno domov. Na poti pa je srečala vedomca. Bil je opravljen, kakor Tirolec, in z visokimi škornji. Ker je pa ona žena vedomca poznala (bil je namreč neki starec z bližnje vasi), rekla mu je: Kam pa greste, oče Ivane? Na to se je pa vedomec vzdramil, obrnil ter odpravil domov. Oni ženi pa še zmerom pravijo, da je vedomca „vrnila“. Mnogi ljudje tudi verujejo in sami pravijo, da se jim zjutraj, ko se vzbudé, pozna po truplu, kakor ugrizi velicnih zob. Nadalje tudi pravijo, da se jim zjutraj na rokah, posebno za pestmi pozna, kakor bi bili po noči okovani v težke okove. Takrat pravijo: Vedomec me je „mastil“. Če se pa vé ali misli, da ima vedomec v kako hišo priti, vrneš ga lahko z mogočimi „leki“. Nekateri tudi pravijo: Če se sumnji, da vedomec v katero hišo prihaja, napravi se na tleh, bođi si tudi pred hišo, krog ali „kolobar“. O navadni uri, ko ima vedomec priti, ustavi se pri omenjenem krogu. Potem pa v podobi drobne miške toliko časa okoli kroga po risu teka, dokler se ne utruđi ter ne vrne domov. Ljudje mislijo, da vedomec po takšnem načinu izgubi za vselej moč pri tisti hiši.

Trubar, župnik v Loki, ne v Logu.

Spisal A. Fekonja.

1. števil. letošnjega „Ljublj. Zvona“ v članku „Črtica o Primoži Trubarji“ g. L. Žva b med drugim piše na str. 43: „V 29. dan aprila 1541. l. je bil Trubar župnik v Logi (?) in — po Jennerjevih zapiskih — ob enem škofov kaplan stanujoč v Trsti.“ — Da bi Trubar tedaj bil župnik v Logi, t. j. v Logu, tolmači pisec iz